

הרפתקאות של פייט הקטן

סיפור משעשע ומחנך
מחורז בהולנדית על ידי
ג'.ג'.א. גוברנר
בשנת 1867

עם ציורים רבים

(הערת המתרגם:
בתקופה בה נכתב הסיפור, הממלכה
ההולנדית שלטה עדיין על מושבות במזרח
הרחוק.)

למצוא אותו. תמיד חיפש רעש והרפתקאות.
בקיצור הוא היה כמו כל העצלנים שלא
לומדים ולא עושים שום דבר מועיל.

"בני" אמר לו לא פעם אבא שלו "אתה מבזבז
את זמנך. למה הנך מתרוצץ ימים שלמים, רץ
אחרי כלבים וקופים. האם כך לימדתי אותך?
האם ראית פעם שהלכתי לראות איך אנשים
מתקוטטים? אתה כבר בחור גדול, מוטב
שתתקן את דרכיך. תלמד ותחשוב מה רצונך
לעשות בעתיד. שמע בקולי בני, קרא ספרים.
מצא לך תעסוקה, כי אחרת עוד תצטער על
בטלנותך?"
אך פייט חשב לעצמו "איזה שטויות!". הוא לא

היה היה פעם נער עצל
שבזבז את זמנו לריק. שמו
היה פייט. עם ידיו תקועות
עמוק בכיסים הוא הלך
ברחובות. כל בוקר קם
מוקדם וחיפש מקומות של
אירועים מעניינים. פעם יצא
לראות קרקס עם חיות
רבות, קופים, גמלים
ודובים. פעם אחרת רץ אחרי זמר שירים
נודע. לפעמים נעלם לשעות שלמות.
בכל מקום בו התרחשו דברים ניתן היה

לעצמו פייט "הייתי רוצה ללכת גם אני על קביים."
איש הקביים ראה את התלהבותו של פייט וקרא לו. הוא שאל "נכון שההצגה טובה?
אלה חיים הטובים ביותר וגם משתלמים טוב,
כי אנו מקבלים כסף בשפע. מה דעתך? היית
רוצה לבוא אתנו? אני אאמן אותך ותהיה
לאומן ירידים גדול."
ההצעה הייתה מפתת. מה יכול להיות טוב
יותר?
פייט ברח מבית אביו והצטרף לאנשי היריד.

בימים הראשונים הכל הסתדר יפה. היו לו
בגדים יפים והוא נהנה ללמוד תעלולי היריד.
אך אחרי שבוע פייט כבר לא נהנה ממצבו.
האיש הגדול, ההולך על קביים, היה מורה
חמור, בעל מזג חם ולא פעם הרביץ לפייט
במקל. גם האוכל לא תמיד הספיק ופייט רזה
מאוד.
מבוקר עד ערב היה צריך פייט לעבוד קשה

הקשיב לדברי אבא
והמשיך בהתנהגות
הרעה. האם הדבר
הביא לו טובה?
כולם יודעים את
התשובה. מזלו
שבסוף, תוך קשיים
וסבל, למד את
הלקח.
יריד חדש הגיע
העירה. כמה שמח
פייט מהאירוע!
תזמורת היריד
העירה אותו והוא
קם מהר ורץ למקום
היריד.

היו שם רקדני חבל ואיש על קביים גבוהים
ששלושה נערים רקדו סביבו. אחד נשף
בחצוצרה, שני נעמד על הראש ושלישי תופף
בתוף כדי למשוך צופים.
"הו, אלה חיים עליזים, בדיוק בשבילי!" חשב

וגברים מכובדים שהביטו עליו. פייט עמד למעלה ורעד כמו עלה ברוח. זיעה קרה זלגה מגופו. הוא פחד לעשות צעד ראשון. ופתאום איש הקביים זעק "קדימה נערי! האם פחדן אתה?"

כדי ללמוד ללכת על חבל. ויום אחד נאמר לו להציג את מהימנותו זו בפני הקהל. פייט היה מרוגש מאוד. היה עליו ללכת על חבל המתוח בין שני עמודים. בידיו ניתן לא מוט ארוך. למטה עמדו אנשים רבים, גברות

היא נראתה כמו ברבור לבן הרוקד על הגלים, פעם מעל המים הכחולים, פעם תחת הבועות. והדגל שעל התורן התנופף. המפרשים התמלאו ברוח. "או! או!" קרא פייט "איזה תענוג זה להפליג בספינה כזו. אני רוצה להיות מלח ולנוע על מים!" רק הוציא מפיו את המילים האלה כשסירה

פייט עשה כמה צעדים קדימה בברכיים רועדות. הקהל מחאה כף. אך רק צעדים בודדים הצליח לעשות פייט ואחר כך נפל מהחבל. ערמת זבל הייתה שם למטה והוא נתקע בה עד האוזניים. למזלו לא קרה לו כלום ורק סרחון נפוץ ממנו סביב.

למזלו של פייט היה שלא נפל על אדמה קשה אלה על זבל רך, אך הוא נרטב כולו. לכן קם מיד והתחיל לברוח. הוא רץ מהר כמה שרק יכול היה, עד שהגיע לחוף הים. שם הוריד את בגדיו הצבעוניים וטמן אותם באדמה. אחרי ההלם הראשון הוא נרגע קצת. "איזו התנסות מסוכנת" חשב לעצמו "לרקוד על חבל? לא, זה לא בשבילי. הדבר מסוכן מדי. אם אפול עוד פעם אני עלול לשבור את כל עצמותי. לא! לא יותר!"

הוא ישב כך על החוף והתחיל לחלום ואז ראה מרחוק ספינה מתקרבת.

על חבל עוד מעולם לא היו חיים כה טובים.
אך יום אחד השמיים התכסו בעננים. הגלים
העלו קצף אפור. רוח חזקה נשבה, שברה את
התורן וקרעה את המפרשים לחתיכות.
פייט הסתחרר בסערה הגדולה. "הורידו אותי
לחוף" בכה "אני רוצה לרדת מכאן!" התלונן.
ופתאום "קררראש!" הספינה עלתה על שונית
והתפרקה לחתיכות. מי יכול להציל עכשיו את
חיינו של פייט? אך הוא נאחז בחתיכה מהתורן
שעברה לידו. פיו התמלא במים וקצף כיסה

קטנה ירדה מהאונייה.
"הי נערי!" קרא המלח
מהסירה "התרצה
להריח קצת ים? בוא
אלינו. אנו זקוקים לאחד
כמוך."
פייט היה כבר מוכן
וקפץ ברצון לסירה.
חיינו של פייט על
האונייה חיו טובים
למדי. אלה היו החיים
שעליהם חלם. הכל
התנהל בסדר, הגלים
דפקו קלות בדופן
הספינה. רוח קלה הניע
אותה. מצדי הסיפון הוא
ראה דגים הקופצים
מהמים. ואם המרק היה
מלוח מדי או הבשר
קשה מדי, נתנו לו
לאכול עד שובע. לרקדן

נערים שהכינו תבשילים, בישלו ואפו. הם לבשו בגדים לבנים ושרו שירים. ריח נהדר עלה לאפו של פייט.
"אולי אוכל להיות טבח כמוהם?" חשב.
הוא העז ונכנס למטבח עם קידה עמוקה. הטבח קיבל אותו ברצון. היה זה איש שמן, בעל חיים אדומות. הוא הסכים שפייט יעבוד אצלו, נתן לו בגדים לבנים והראה לו מה לעשות.

את שערותיו. הים טלטל אותו במשך שעות עד שבסוף הסערה זרקה אותו על חול צהוב של אי זר.

אינני יודע כמה זמן שכב פייט על החוף, אך התאושש בסוף והתחיל לחשוב. "קודם רקדן על חבל, שם יכולתי לשבור את העצמות. עכשיו מלח שכמעט וטבע בים. הו! כמה נכונים היו דבריו של אבא 'תתבייש! שנה את דרכך ותתחיל ללמוד ברצינות. ילדים צריכים לחשוב על מה שירצו להיות בעתיד!'"
"כך לימד אותי אבא, ואני לא למדתי ולא כלום! מה אעשה עכשיו בארץ זרה זו?"
הוא היה רעב מאוד. קם והתחיל ללכת באי. מצא כמה עצי פרי ואלה השביעו את רעבונו. הוא המשיך כך ללכת עד שהגיע לעיר. ראה שם ארמונות יפים ובתים גדולים. מבית אחד עלה ריח טוב. הוא הציץ למרתף וראה מקום מרווח ונקי. באמצע עמד שולחן מלא דברי אוכל שונים. סביב השולחן התרוצצו חמישה

האפוי המתוק. כך הוא המשיך ותוך זמן קצר
בעוגה הופיע חור גדול.
"וי! כל העוגה מתקלקלת!" חשב פייט "הטבח

יעניש אותי קשה. אני מוכרח להציל את חיי!"
הוא המשיך להגדיל את החור, זחל החוצה
ודרך המרתף ברח לשדות.
הרפתקאות אחרות חיכו לו שם.

אלה היו ימים טובים של פייט. הוא רזה קודם
בין אנשי היריד ובים, ועכשיו התמלא גופו
ותוך חודש השמין בעשרה קילוגרם. המטבח
היה שייך לאיש עשיר ומכובד. עוגות היו לו
לאוכל של יום-יום, וגם יין לשתיה לא חסר.
יום אחד נסיך עמד לבקר אצל בעל הבית.
הטבח הראשי היה עסוק מאוד, כי היה עליו
להכין ארוחה מיוחדת וגם הפתעה עבור
האורח. "הה" הוא קרא "נכין עוגת ענק
כאירוע מרכזי." לא היה שקט במטבח אפילו
לרגע. הוכנו מאכלים מכל הסוגים ובסוף
נאפתה עוגה גדולה, מקמח משובח ומקושטת
סביב בריבות צבעוניות.

כשהעוגה הייתה מוכנה אמר הטבח "נכניס
גמד הפתעה פנימה. פייט, אתה מספיק קטן.
תכנס לתוך ערמת הסוכר וקמח הזו."
פייט לא שמח במיוחד מההוראה. נכון, מחר
האורחים ישתעשעו, אבל בינתיים היה עליו
לשבת בחושך כל היום וכל הלילה. אבל מה
יכול היה לעשות? הוא נכנס פנימה ומתוך
שעמום התחיל לטעום מבפנים את הבצק

אצל לורד בול, איש מכובד מאוד. אבל את זקנו לא אגלח יותר. מפיו יוצאות רק קללות וגידופים. נמאס לי הדבר ואחפש לי עכשיו עבודה אחרת. אם תרצה, הנה כלי העבודה שלי. תערים ומספריים, קערות וסבונים. מעכשיו תגלח אתה את זקנו של לורד בול ותסרק את שפמו. השתדלתי שפניו יראו יפה, אבל לא אעשה זאת יותר" אמר הנער. הוא שם את השק האדום לרגלי פייט, ונעלם בלי לומר שלום.

"אני גלב?" חשב פייט "מי יכול היה לחלום על כך? אבא אמנם אמר 'אתה צריך ללמוד מוקדם את מה שתרצה להיות בעתיד' אך לא

אחרי שברח מבית העשירים פייט כוון את צעדיו לעיר אחרת, כי פחד שיתפסו אותו ויענישו. "אמנם אכלתי שם לשובע" חשב "אבל לעמוד כל היום מול תנור חם ולאפות במשך שעות, זה לא תענוג גדול. גם להסתתר בתוך עוגה גדולה לא היה נעים. זה קרה פעם, ויותר זה לא יקרה לי. וללכת על חבל? לא! אפילו אם ישלמו לי הון תועפות. אף אחד לא יעז לדבר אלי על העיסוק המסוכן הזה!"

אבל צריך היה להתקיים. "וי, אילו רק שמעתי בעצתו של אבא!" נזכר. ותוך כדי המחשבות האלה הוא ראה עיר גדולה מרחוק. בדרך ראה נער מוזר, בעל רגליים ארוכות. הנער היה רזה מאוד, לבש בגדים כחולים מרופטים ועל גבו נשא שק אדום.

הוא ניגש לפייט ואמר "הי, אתה! אוכל למכור לך את הבגדים שלי בזול."

"למה?" שאל פייט.

"אתן לך אותם גם חינם" אמר הנער "וגם את הכלים האלה. כל החיים שלי עבדתי כגלב

הוא לא השתהה יותר, פנה לשער העיר
וחיפש לו מקום לינה. למחרת הלך לארמון
שבו חי הלורד הרגזן.

לורד בול היה אדם מכובד בחברה אנגלית, בן
שישים בקירוב. הוא היה עשיר אך המראה
שלו לא היה נעים. הוא סבל משיגרון, כאבי
עצמות ופרקים ולעתים קרובות נאנח וזעק
מרוב כאבים. הוא סבל פעם מכאב ברגלו
האחת, פעם בזו השנייה, בקיצור, האיש
המכובד והעשיר הזה מעולם לא היה חופשי
מסבל. הליכה קצרה גרמה לו סחרחורת,
כשבני אדם אחרים הזיעו, לו היה דווקא קר.
באמצע חודש יוני דלקה אצלו אש באח. מאות
רופאים בדקו אותו ושישים פרופסורים ניסו
לעזור לו, אך אף אחד מהם לא הצליח
לשחררו מהסבל. עד אחד מהם שנתן לו עצה
טובה. "לורד בול, כאן, באנגליה, לא תתפטר
לעולם מהסבל שלך. אבל באזור חם יותר
תרגיש הטבה. לכן סע למזרח הרחוק ותישאר
שם. שם אולי מזג האוויר יסייע לך."
וזה מה שבסוף עשה לורד בול. הוא נסע

אמר לי מעולם שעלי ללמוד לגלח אנשים."
"אז מה? גלב? אין זה מקצוע מכובד ביותר
אך בוודאי עבודה קלה ומכניסה כסף. אמנם
עוד לא גילחתי זקנו של אף אחד, אבל אלמד
זאת. חוץ מזה, אצל הטבח למדתי לעבוד יפה
בסכינים. והאיש המכובד לורד, איך שלא
קוראים לו, אולי יצעק עלי אבל לא יאכל
אותי."

שלך והוא פיטר אותך. אבל טוב, ננסה אותך
עכשיו. אך אם תפצע אותי, זכור, אדקור אותך
בפגיון שלי!"

פייט הוציא ללא פחד את התער, הסבון ושאר
הכלים "אם רק תשב בלי נוע, הכל יעשה כמו
שצריך" אמר. ואמנם הצליח לגלח את הלורד
בלי בעיות.
עברו ימים והכל יסתדר יפה לפייט. הוא גילח
את האדון בלי להתיז טיפה מהדם הכחול

למזרח הרחוק ובאחד האיים בנה לו את
הארמון המפואר. לארמון זה הלך כעת פייט
שלנו, מלא אומץ ותקווה.
בשער הארמון עמדו בשורה משרתים במדים
יפים, כאילו חיכו רק לו. אחד מהם שעל "איש
צעיר, מה מעשך כאן?"
"הי, אני גלב, אני מגלח ומקצץ שערות" ענה
פייט ללא כל בושה.
"זה עתה גמרת לעבוד אצל ספר צמרת אחד
והוא הודה לי יפה, למרות שנאלץ לקחת את
עוזרי במקומי. עכשיו באתי להציע את
שירותיי ללורד בול."
"באת בדיוק בזמן" אמר המשרת "בוא והוציא
את התער שלך. אבל תנהג בזהירות כי לאדון
שלנו סנטר עדין ואם לא תגלח אותו טוב,
אינני מקנא בך."
"טוב, טוב" ענה פייט "הכל יהי בסדר."
והמשרת הביא אותו לפני הלורד בול.
האדון ישב בכורסה שלו נוהם ונאנח מכאבים.
לרגליו שכב כלב שלו, נוהם גם הוא.
"אני מנחש שהרגזת את המעביד הקודם

יום אחד ישב מעולף למחצה, עם בטן
מזמזמת מרעב, כששמע מרחוק קול צעדה
וטיפוף תופים. "מה זה?" בדרך הלך סמל
עם ארבעה חיילים מתופפים. מדי פעם הכריז
הסמל "בפקודת מפקד העיר אנו מחפשים
אדם צעיר שילמד להיות החצוצרן שלנו. מי
שמעוניין שיפנה מיד לסרן דה ריזר!"
פייט נזכר שלפני כשנה או שנתיים, כשחי בין
אנשי היריד, לימד אותו איש הקביים גם לנגן
בחצוצרה.

שלו. הלורד היה מרוצה ויום אחד אמר לפייט
"אתה בחור אמיץ ואינך נכנע בקלות. כי אילו
חתכת אותי הייתי ממית אותך במקום."
"אי, זה לא היה כל כך מסוכן, כי התער שלי
היה כל הזמן על גרונך!" ענה פייט.
"מה!?" זעק לורד בול, לבן כמו שלג "זו
הייתה התוכנית שלך. לא! גלב כזה אינני
רוצה. תסתלק מיד מביתי!"
ושוב נשאר פייט ללא עבודה. אמנם נשאר עם
כלי הגלבים, אבל חסר פרנסה.

הוא לא הצליח כגלב ועכשיו הבין את מזלו
המר. רק עוני מחכה לו. הוא הלך ברחובות
וקילל את עצמו "תתבייש בהתנהגותך! נסה
ללמוד לנהוג בטוב טעם. כך אמר אבא - ילד
צריך ללמוד מוקדם כדי להשיג את מה שרוצה
להיות בחיים."
מילות אבא אלה צלצלו לו כל הזמן באוזניים,
אך עכשיו כבר היה מאוחר מדי. הגיעו ימים
שבהם לא היה לו מה לאכול ולא ידע בכלל
איך לצאת מהמצב הזה.

הוא ידע לנגן את ההמנון ההולנדי, את שיר
הציידים ועוד שירים אחדים. לכן בלי שהיות
הלך אל הסרן דה ריזר והציע את עצמו
כחצוצרן

הסרן הביט עליו בפליאה. פייט נראה אמנם
בחור מסודר, אך צעיר מדי לתפקיד המכובד
הזה. אבל אחרי שחקר אותו וראה את האומץ
של הנער ואת ההחלטיות שלו, הסכים לתת
לו את התפקיד.
פייט השקיע עבודה רבה בלימוד הנגינה

בחצוצרה וקרן. תוך חודש ימים ידע יותר
משיכול היה לדעת איש מבוגר. הוא הצטיין
במתן סימנים ופקודות בתקיעת חצוצרה,
וקיבל גם מדי חייל שהתאימו לו במדויק,
כאילו היו עשויים במיוחד בשבילו. תוך זמן
קצר הוא נעשה חביב על כל החיילים, צעירים
כזקנים.

כך נעשה כבר הצעד הראשון לתיקון דרכיו.
הוא התחיל אפילו לחלום על קצונה, עכשיו
כשכבר היה לחייל.

במכתב קצר לאבא כתב "אני בדרך טובה
וארחיב לספר לך זאת בקרוב."

באי בורנאו, שבים הסיני הדרומי, התקוממו
הילידים נגד השלטון ההולנדי. הדגל ההולנדי
המלכותי הושפל והוכתם בדם. הסרן דה ריזר
קיבל הוראה להחזיר את השלטון ההולנדי
באי. מאה ועשרים חיילים עלו על האונייה
והפליגו, כדי לעלות שוב לתורן את הדגל
הלאומי במושבה.
למרות גילו הצעיר פייט שלנו, שאומן כבר

התוקף ולנהוג בהתאם לכך.
המלך המורד חשב שהוא בטוח, ומוגן כראוי.
הוא לא חשש שחיילים הולנדים יוכלו לגבור
עליו. ואמנם המשימה של הסרן דה ריזר לא
הייתה קלה. הוא אמנם היה אמיץ ובעל
תושייה, אך לא יכול היה לעולל בסיס. במשך
שלושה ימים ההולנדים תקפו בכוח. הם כבר
אבדו שלושים חיילים אך עדיין לא הצליחו
לבקוע את החומה ולא התקדמו בכלל.
הוא ישב מיואש באוהל שלו ולא ראה כל
פתרון. גם לא עזרה התייעצות עם הסגן שלו.
אך תוך כדי כך הופיע פייט וביקש לשוחח
עמו. על מה דיברו, יסופר מאוחר יותר.
בלילה הבא יושבי המבצר ישנו כולם, אך
מחוץ לחומה החיילים הכינו כבר את נשקם.
הלילה היה חשוך, אפילו כוכבים לא נראו
בשמיים. ופתאום... ממגדל התצפית שבאמצע
המבצר נשמע... מה היא המנגינה הזאת? זה
ההמנון המלכותי ההולנדי!
"הולנדים!" נשמעה הצעקת בהלה במבצר
"בגדו בנו! ההולנדים חדרו פנימה!" והאנשים

היטב, השתתף אף הוא במבצע.
המשלחת נחתה בשלום על חוף האי, אך
המשך המבצע לא היה מוצלח. המלך המורד
בנה לו מבצר מוקף בחומה, עשויה מגזעים
קשים וחזקים של דקלי קוקוס. במרכז
המבצר, על שני דקלים גבוהים, עמדה סוכה.
היה זה מגדל תצפית שממנו יכלו לראות
במשך כל היום מה מתכונן לעשות הכוח

רצו אל החומה. הם הוציאו כמה גזעי דקלים
כדי לפתוח לעצמם פתח מילוט. "ההולנדים
בפנים. אנו כבר אבודים!" צעקו.
תוך זמן קצר נהרגו מורדים רבים. החיילים
הרגו את כל מי שניסה להתנגד להם. ומעל
הכל, ממגדל התצפית, נשמע שוב ושוב
ההמנון.
כשהבקיע היום הולנד שוב שלטה באי

בורנאו. המורדים נכנעו ונשבעו שוב שבועת
אמונים למלך הולנד.
מי עשה את המעשה הגדול?
מי היה הגיבור שעזר לגבור על האויב החזק
והאמיץ?
לא אחר אלא פייט הקטן. אחרי שהסביר לסרן
את תוכניתו הוא יצא בשקט וכמו חתול טיפס
בחושך על גזע הדקל. הודות כישוריו כרקדן
על חבל הוא הצליח לעבור את חומת
הדקלים. הוא נכנס בשקט למבצר וישב
בהסתר עד שכולם ישנו ונחרו. ואז הייתה לו
המשימה הקשה מכולן, לעלות על מגדל
התצפית. זה לא היה פשוט, אך הוא הצליח
בכך ומלמעלה הביט על האויב. הוא ידע
שיכול עכשיו להכניע אותו. כי כאשר תקע
בחצוצרה את ההמנון ההולנדי הם האמינו
שהתוקפים הם במרכז המבצר שלהם.
כך תרם פייט לניצחון הגדול הזה, שנרשם
בתולדות הולנד, ארצו .

האמיץ שלך?"
הסרן הציג את פייט ואמר "הנה, כבוד הגנרל.
אני חושב שהנער זקוק לתשומת לב
מיוחדת."

"אכן, נערי" אמר הגנרל "היית אמיץ ונהגת
יפה כשתקעת את ההמנון. אבל עכשיו הגיע
זמן שתתחיל ללמוד. כי בלי לימוד לא תוכל
להתקדם בחיים." "כן אדוני" אמר פייט, קצת
בביישנות "אעשה מה שביכולתי."
"טוב" אמר הגנרל "אני מאמין לך. תלך לבית
הספר של הצבא ואני אפקח עליך."
פייט התחיל ללכת לבית הספר, למד היטב
ונעשה חכם ונבון מיום ליום. הוא למד מהר
כמו שמהר פעל גם בעבר. הוא קיבל דרגת
סגן וקיווה שבעתיד יוכל להיות גם גנרל.

קבלת פנים
גדולה ערכו
למשלחת של
סרן דה ריזר
כאשר אלה
חזרו לבסיס
שלהם. "הידד
לסרן דה
ריזר!, הידד
לחיילים
האמיצים עם
חצוצרן
ההמנון

בראשם!" כי כך כינו היום את פייט, אשר
נעשה לגיבור ידוע ומעשיו התפרסמו
בעיתונים.
כל אזרחי העיר התאספו בכיכר המרכזית
בבגדי חג.

"טרא-טא-טא-טא" הופיע הגנרל עם קבוצת
מכובדים וסקר את מסדר החיילים. ואז שאל
את הסרן דה ריזר "סרן, איפה החצוצרן

וזה סוף סיפורו של פייט.
ואתם, בנים, תזכרו "ילד צריך ללמוד מוקדם
כדי להשיג את מה שירצה להיות בעתיד."
מי שלו ינהג כך, ישלם יקר על טיפשותו בבואו
הזמן.
אבל לא כל אחד הוא בר מזל כמו פייט,
שלמד זאת בדרך הקשה.